

Személyi hírek

A Magyar Állami Földtani Intézet hírei

Dr. FELLEGI Tamás nemzeti fejlesztési miniszter 2010. szeptember 10. napjával, saját kérésére felmentette **Dr. KORDOS Lászlót** igazgatói megbízatása alól. 2010. szeptember 16-ától **Dr. CHIKÁN Gézát** az általános igazgatóhelyettesi munkaköre mellett megbízta az igazgatói feladatok ellátásával.

2010. október 18-tól **Dr. FANCSIK Tamást** (egyúttal az ELGI igazgatója is) határozott időre kinevezték a Magyar Állami Földtani Intézet igazgatójának. Mandátuma 6 hónapra szól.

Kinevezések, védések

VÖRÖS Attila, az MTA rendes tagja 2010. október 19-én tartotta székfoglaló előadását „Triász ammonoidea kutatások Magyarországon” címmel az MTA Székházban.

Tom BEER (Beer Tamás), a Nemzetközi Geodéziai és Geofizikai Unió (IUGG) magyar-ausztrál elnöke, az MTA új tiszteleti tagja 2010. október 27-én tartotta székfoglalóját „Environmental Risk Management: Geophysical Hazards, Catastrophes and Climate Change” címmel az MTA Székház Felolvasóteremében.

2010. novemberétől **DULAI Alfréd** lett a Magyar Természettudományi Múzeum Föld- és Óslénytárának új igazgatója.

Dr. BUDAI Tamás 2010. szeptember 17-én sikeresen megtartotta „Az alpi- és germán-típusú triász összehasonlítása a Dunántúli-középhegység és a Mecsek példáján” című habilitációs előadását a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Karán.

MAIGUT Vera 2010. szeptember 16-án sikeresen megvédte „A földtani térképszerkesztés geoinformatikai problémáinak megoldási lehetőségei” című PhD dolgozatát az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékén. Témavezetője Dr. Török Zsolt, C. Sc., egyetemi docens volt.

Gyász hírek

NAGY Szabolcs kollégánk 2010. november 4-én tragikusan fiatalon, sportolás közben összeesett és meghalt. Nem lehet felfogni, nem lehet feldolgozni...

Szomorúan tudatjuk, hogy **KÖVÁRINÉ GULYÁS Erzsébet** tagtársunk 2010. szeptember 11-én délután Ausztriában egy hegyi baleset következtében tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Szomorúan tudatjuk, hogy **Dr. KOVÁCS Sándor** tagtársunk 2010. szeptember 23-án tragikus hirtelenséggel elhunyt. Búcsúztatására szűk családi körben került sor.

Szomorúan tudatjuk, hogy **HÓRISZT György** tagtársunk 2010. október 16-án elhunyt.

Szomorúan tudatjuk, hogy **MAUCHA László** tagtársunk váratlanul elhunyt.

Események, rendezvények

Földindulás — GEOkiállítás és vásár

A Magyar Természettudományi Múzeum Kupolacsarnokában 2010. október 1–3. között tartotta idei nagyszabású ismeretterjesztő rendezvényét a Magyarhoni Földtani Társulat.

A geokiállítás a földtudományok 16 standon mutatkozott be a nagyközönségnek. Jelen voltak a geológia és a geofizika jelentős hazai intézményei, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, a Magyar Állami Földtani Intézet, az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet, valamint az MTA Geokémiai Kutatóintézete. A felsőoktatási intézmények közül az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Miskolci Egyetem, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Debreceni Egyetem és az Egri Tanárképző Főiskola földtudományokkal foglalkozó tanszékei képviselték magukat. Az olajipari kutatásokat a Mol Nyrt. és a Magyar Olajipari Múzeum mutatta be. A nemzeti parkokat a Kiskunsági-, a Körös–Maros- és a Duna–Ipoly Nemzeti Park képviselte. Élmenyszerűen mutatta be kínálatát az első magyar, amely egyben a világon az első, országhatáron átnyúló geopark, a Novohrad–Nógrád Geopark. Standjukon a térség számos vállalkozása is helyet kapott. A vidéki természettudományi gyűjtemények közül a Bakonyi Természettudományi Múzeum, a Duna Múzeum és a Mátra Múzeum jött el. Részt vett továbbá a ProGeo Egyesület, a seregélyesi Pelikán-ház Erdei Iskola, a Környezetkémiai Kutatóközpont, a Szegedi Barlangkutató Egyesület, a Kemenes Vulkánpark és maga az MFT is standot állított.

A kiállítás építésének napján és a rá következő napon, október elsején a társulat tagjai 25 rendhagyó földrajz órát tartottak általános és középiskolásoknak, akik az ország különböző pontjairól érkeztek. Az órákon összesen 767 diák vett részt.

A jó hangulatú, szombaton még dudaszóval is fűszerezett rendezvényen felnőttek és gyerekek egyaránt megtalálták a nekik való érdekességeket. Lehetett jégkorszaki rétegekből származó ásványvizet kóstolni, kavicsot simogatni, festeni, gravírozni, kavicsot taposni, gipszből készült dinoszauruszokat festeni, és gyurmából megmintázni a legszebb pollenszemeket. Mézeskalács dínót és gránitból kivágott kőkockákat nyerhettek a feladatokat helyesen megoldók, a gyerekek természetesen elkészíthették saját vulkánmodelljeiket, és ezek veszélytelen otthoni működtetéséhez receptet is kaptak a vulkánparkosoktól. Virtuális barlangtúrán lehetett felfedezni a Szemlő-hegyi-barlang rejtett szépségeit és október 9-ére geokirándulásokat ajánlott a ProGeo Egyesület az ország tíz pontján. A Novohrad–Nógrád Geopark standján a térségből való termelői mézet, házi lekvárt, szárított gyógynövényeket kínáltak.

A standokon dolgozókat a múzeum szertárában berendezett házi büfében zsíros kenyérrel, teával, kávéval, ásványvízzel várták az MFT munkatársai és segítők.

A kiállítást a három napon mintegy 3000 látogató tekintette meg.

Ez úton is szeretnénk megköszönni a Magyar Természettudományi Múzeumnak, hogy helyet biztosított rendezvényünknek, és köszönetet mondani mindenkinek, aki a rendezvény sikeréhez munkájával, ötleteivel hozzájárult.

Reméljük, hogy a jövőben is találkozhatunk hasonló rendezvényeken, terveink szerint legkésőbb 2012-ben!

Jó szerencsét!

KRIVÁNNÉ HORVÁTH Agnes

A Magyar ProGeo Egyesület 2010. október 9-én a „GEOTÓP” napon az ország 10 különböző helyszínére invitálta az

érdeklődőket földtudományi ismeretterjesztő kirándulásra. Az egyesület szándéka, hogy a természetben megtapasztalható, élményszerű keretek között ismertesse meg az érdeklődőket egy-egy különleges, érdekes helyszín földtörténetével, képződményeivel. A kirándulásokat vezető földtudományi szakemberek közérthető formában mutatták be az egyes túrákon kínálgató látványokat.

A Miskolci Egyetem telkibányai oktatóparkja

Telkibányán sor került a telkibányai szabadtéri oktatópark létrehozására indított HUSK/0801/1.6.1/116 számú INTERREG IVA projekt zárókonferenciájára. A projekt keretében létrejött egy közetgyűjteménnyel, bányajáró eszközökkel és egyszerű műszerekkel felszerelt, a szükséges bútorokkal berendezett oktatási épület, egy biztonságosan bejárhatóvá kiépített régi bányavárat (a Mária-bánya), valamint a partner Kassai Műszaki Egyetem és a Geofizikai Intézeti Tanszék oktatóinak közreműködésével megtartottunk hat próbakurzust, melyek során felszíni és bányabeli terepi helyszínek oktatásban történő felhasználhatóságát teszteltük. A projekt célja az oktatás mellett ismeretterjesztés is volt: egy kurzust az érdeklődő helyiek számára tartottunk, és elkészítettük egy geológiai és bányászattörténeti tanósvény tábláit.

A projektzáró ülésen először HARTAI Éva foglalta össze a projekt eredményeit, majd FÖLDESSY János a kurzusok tapasztalatait elemezte, SASVÁRI Tibor pedig arról beszélt, hogy a kassai partner számára milyen lehetőségeket nyitott a projekt. Felszólalt még MESTER Lászlóné polgármester, valamint BÖHM József és THANYI László, a Műszaki Földtudományi Kar előző (a projekt-pályázat benyújtásakor hivatalban lévő) és jelenlegi dékánja. Az összejövetel ebédrel ért véget; az együttműködés azonban nem zárult le, a jövőben is folytatódik.

4. Földtudományi Diákkonferencia

A Magyarhoni Földtani Társulat Oktatási és Közművelődési Szakosztálya, valamint a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kara 2010. november 12–13-án konferenciát szervezett középiskolások számára, földtudományi témakörben.

Megtartott előadások száma: 2 felkért előadó és 24 diák vagy diákcsoport.

A konferenciáról bővebben a <http://fold1.ftt.uni-miskolc.hu/diakhird.html> címen lehet olvasni.

A XII. Székelyföldi Geológus Találkozó

2010. október 29–30 között rendezték meg a Kovászna megyei Baróton a XII. Székelyföldi Geológus Találkozót. A konferenciát DÉNES István baróti geológus és barlangász emlékének szentelték, aki 5 éve, 2005-ben hunyt el. A találkozó házigazdája a DÉNES István által alapított baróti „Elveszett Világ” Barlangász és Természetvédelmi Egyesület volt, szervezői az egyesület részéről DÉNES Ildikó, DÉNES Réka, valamint a Kovászna megyei önkormányzatnál dolgozó PAPUCS András geológus. Barót az erdővidéki szénmedence központja, ahol egészen a közelmúltig virágzó bányászat volt. A résztvevők száma kb. 50 volt, köztük sok kolozsvári egyetemi hallgató. Magyarországról hatan voltunk jelen.

A konferencia első napján, kirándulás volt a Vargyas-szorosba, a homoródalmási Orbán Balázs-barlanghoz. A terület a Persányi-hegység legészakibb része, közvetlenül a Hargita vulkáni képződményeivel határos. A szorosban a Vargyas-patak főleg malm mészkőből álló karsztvidéket tör át. A patak völgyében Vargyas község és a szoros között flis, serpentinit és más ofiolitképződményeket is meg lehetett figyelni. A szorostól délre kelet felől becsatlakozó

Hideg-aszó patakja már a hargitai vulkáni képződményekben ered, alsó folyásánál jura mészkő és miocén konglomerátum feltárásai vannak. A konferencia kiadványa az előadás-kivonatokat mellett kirándulásvezetőt is tartalmaz.

A második napon, délelőtt a baróti temetőben megkoszorúztuk DÉNES István sírját. Utána az Erdővidéki Múzeumban megnyitották a DÉNES István ásványtani és őslénytani gyűjteményéből rendezett emlékkiállítását. A múzeumban folyik jelenleg egy teljes Mastodon-csontváz restaurálása, amelyet nemrég a felsőrákosi külszíni fejtésben találtak felső-pliocén rétegekben. Ennek leletmentését TÓTH Levente, a külszíni fejtés vezető geológusa irányítja.

Délután került sor a konferencia előadásaira. DÉNES István munkásságáról BOÉR Hunor könyvtáros és geológus emlékezett meg. A konferencia-kiadvány ezt a megemlékezést tartalmazza, teljes irodalmi munkássága jegyzékével együtt. Az előadások a következő témákkal foglalkoztak: a ditrói alkáli masszívum ásványai, az erdélyi alkáli bazaltokban található köpenyxenolitok (Persányi-hegység, Temesvár környéki Gátalja), a hargitafürdői „kaolin”-bánya zagyatározóinak környezetföldtani kérdései, a székelyföldi plio–pleisztocén medencék rétegtana. Poszterek mutatták be a székelyföldi borvizeket. UNGER Zoltán a fraktálgeometria földtani alkalmazásairól beszélt. VICZIÁN István Teleki Domokos levelezését ismertette. Sor került több könyvbemutatóra. KRISTÁLY Ferenc — mint egyik szerkesztő — a Székelyföld angol nyelven megjelent ásványtanát mutatta be, TÓTH Attila pedig a korondi aragonitot bemutató füzetet, amelynek ő az ásványtani részét írta. VICZIÁN István PÜSPÖKI Zoltán és munkatársainak a nyírségi szekvenciasztratigráfiai munkáját ismertette. A két kötetből álló kiadványt a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum Könyvtárának adta át a debreceni Ásvány-Földtani Tanszék nevében. A konferencián kapható volt még DÉNES István: Székelyföldi barlangvilág című szép kiállítású könyve (T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy, 2002, 120 p.), valamint a Vargyas-szoros és az Erdővidék turisztikai látványait bemutató több kisebb kiadvány. A konferenciát kötetlen beszélgetés zárta aktuális szakmai kérdésekről. Ebben érdekes vita alakult ki WANEK Ferenc és BOÉR Hunor között a történelmi Székelyföld fogalmának lehatárolásáról és angol megnevezéséről. Felvetődött, hogy a sikeres ásványtani munka mintájára el kellene készíteni a Székelyföld őslénytani bemutató könyvet is.

A tervek szerint 2011. őszén a következő székely találkozót Gyergyószentmiklóson tartják.

VICZIÁN István

Könyvismertetés

NÉMEDI VARGA Zoltán: Kőszénföldtan

A Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kara Ásványtani-Földtani Intézete gondozásában megjelent a Kőszénföldtan című tankönyv, melynek szerzője NÉMEDI VARGA Zoltán professzor, a Földtani-Teleptani Tanszék egykori vezetője. Nevéhez fűződik a mecseki szénmedence utolsó nagyszabású kutatási programjának, a Máza-Dél terület szénkutatásának szakmai irányítása, amelyért munkatársaival együtt Állami Díjat kapott. A könyv kézirat 2008-ban készült el. A 245 oldalas kitévő anyag három fő részből áll. Az első rész a kőszén keletkezésének földtani folyamataival, a szénüléssel, a szénközetek jellemzésével, illetve a kőszén minőségi paramétereinek földtani hátterével foglalkozik. A mű második, fő részét a magyarországi kőszén-előfordulások

részletes földtani ismertetése alkotja. Ebben helyet kap nemcsak a szerző saját tapasztalataira épülő mecseki fejezet, hanem valamennyi hazai kőszén-előfordulás leírása. Az ismertetés szisztematikusan, a keletkezési kor sorrendjében halad a karbon kőszénekre vonatkozó információktól kezdve a kréta és paleogén medencék földtanán keresztül a neogén barnaszén medencék, illetve a pliocén üledékek előfordulásáig. A részletes földtani adatok mellett térképek és szelvények (összesen 100-nál több ábra) segítik a földtani modellek megértését. A harmadik, forrásértékű rész a magyar kőszén-előfordulások összefoglaló bibliográfiája. Itt a rendezés a regionális elvet követi, s igen részletes, teljeskörű feldolgozását adja a hazai szénmedencék kutatási információinak. A mű nélkülözhetetlen forrásmunka azok számára, akik a kőszén új technológiákkal való hazai hasznosítását kutatják és fejlesztik.

A mű a szerző nyolcvanadik születésnapjának tiszteletére jelent meg.

A kiadvány ára 3780 Ft + postaköltség. Megrendelhető az alábbi címeken:

Miskolci Egyetem MF Kar Ásványtani-Földtani Intézete

3515 Miskolc Egyetemváros

E-mail: foldadm@uni-miskolc.hu (FÖLDESSY János)

Web: <http://www.biborkiado.hu/> (Bíbor kiadó webáruháza)

Online megrendeléssel 20% kedvezmény.

Kérem, hogy a megrendelésen tüntesse fel a számlázási címet.

BÁRDOSSY György: A szöci bauxit-előfordulás

Halimba térségében három bauxit-előfordulás található, amelyek több tekintetben különböznek egymástól. BÁRDOSSY György az MTA rendes tagja mindhárom előfordulás tudományos kutatásával több évtizede foglalkozik. 2007-ben jelent meg a halimbai előfordulás, 2009-ben a malom-völgyi előfordulás monográfiája, 2010 szeptemberében pedig a rég várt trilógia harmadik tagja, és ezzel teljes képet kapunk a térség bauxit-előfordulásairól, a dél-nyugati Bakony jelentős bauxit területéről. A most megjelent monográfia követi az első két kötet felépítését. Nagy értéke az anyagnak, hogy bemutatja a gazdaságosan kitermelhető bauxitvagyon és javaslatot tesz a kiegészítő kutatásokra, a kutatási stratégiára. A könyvben 65 ábra, 20 táblázat, 24 nyomtatott, és 11 kéziratos szakmai anyagot tartalmazó irodalomjegyzék, és a könyv végén 10 fekete-fehér és 10 színes fénykép teszi még áttekinthetőbbé a tudományos értekezést.

A könyv az MTA Könyv- és Folyóirat kiadó Bizottság támogatásával készült, kiadó a Magyar Állami Földtani Intézet. A könyv megvásárolható, illetve megrendelhető a Magyar Állami Földtani Intézetben. Ára 1 000 Ft, postai megrendelés esetén a postaköltség 1 000 Ft.

HORN János

PARÁK Tibor: A „Vasember”

Az 1956-os események miatt, sok értékes szakember kényszerült arra, hogy elhagyja Magyarországot, ismeretlen országba telepedjen le, és nézzen megélhetés után. Ezek között volt PARÁK Tibor is, a fiatal földtani szakember, aki, mint írja, politikailag megbélyegzettként szorongások között hagyta el az országot, és talált új hazára Svédországban. A Magyar Ház Kft. kiadásában, 2010 júniusában megjelent A „Vasember” című szép kivitelű könyvében, gyönyörű színes képek kíséretében, betekintést enged életének és munkásságának 1956 és 2000 közötti izgalmas és fordulatokban gazdag szakaszába, egészen addig, míg szíve és a

hazája iránt érzett szeretete újból haza nem hozta, és vissza nem települt Magyarországra.

Naplószerű munkájában bemutatja, hogyan jutott el Erdély, Constanța, majd Bukarest, Temesvár, Belgrád és Bécs érintésével Svédországba. A svéd nyelv ismerete és mindenféle kapcsolat nélkül, hogyan sikerült a fiatal magyar szakembernek barátokra találnia, családot alapítani és beilleszkedni egy ismeretlen világ szakmai környezetébe. Megküzdeni a Lappföld zord természeti viszonyaival, és szorgos munka, valamint kitartás révén, nem mindennapi szakmai elismerést kivívni Amerikától Guineán, Algérián és Egyiptomon keresztül egész Kínáig. Az említett országokon kívül, a könyv elkalauzol a világ más tájaira is, Brazíliába, Peruba, Japánba, Ausztráliába és Új-Zélandra, s ízelítőt ad abból, hogyan kell és lehet megközelíteni és megoldani a tudomány egyes elméleti s gyakorlati problémáit. Mint földtani szakember, az egyes fejezetekben eszmefutatót tart a kirunai érc típusáról, az acélipar és a vasércbányászat krízisééről, az uránbányászat kérdéseiről. Tehát úgy a szakembernek, mint az egyszerű olvasónak kitűnő olvasmány. Életútján, küzdelmein keresztül a szerző jó útmutatót ad a fiataloknak, hogy szorgalommal és kitartással, hogyan lehet világhírű tudományos eredményeket elérni.

A Szkitia Könyvesboltban kapható könyv címét az az interjú adta, amely NÉMETH Gézával, a Természet Világa szerkesztőjével készült, és a folyóirat 2000. októberi számában jelent meg.

A könyvet geológusoknak és mindazoknak ajánljuk, akik szeretnék megtudni, hogy nehéz helyzetben szorgalmas munkával, kitartással hogyan lehet erényt kovácsolni, és azoknak is, akik a megismerés kimeríthetetlen forrását tartották, vagy tartják életcéljuknak.

RÉTHY Károly

GAÁL Lajos: Geodinamika és barlangképződés a Szlovák-karsztban

(LUDOVÍT GAÁL: Geodynamika a vývoj jaskýň Slovenského krasu Správa slovenských jaskýň v Liptovský Mikuláš, 2008)

A 166 oldalon, B4 méretben, 207 ábrával és fényképpel, 5 táblázattal megjelent munka, magyar szakemberek és barlangkutatók számára is olyan alaplúnak tekinthető, amely geodinamikai (fejlődéstörténeti, tektonikai, orográfiai) megállapításai hazai kutatásokhoz is útmutatót nyújthat 6 oldalas magyar, illetve angol nyelvű összefoglalóval, és természetesen a nagyszámú, szép kivitelű ábrával, fényképpel. A magyar összefoglalás fejezetcímei: *A Szlovák-karszt karsztos kőzetei képződésének kezdetei, A Melléti-óceán létrejötte, Kontinentális lejtő, A triász karbonátplatform mészkövei, Ókimmeri mozgások és a Szilicikum legidősebb barlangja, A Szilicei-takaró mozgása — mikor, honnan és hová?, Karszt és barlangok a krétakorban, Mikrolemezek nyomása a karsztra a paleogénben, Az Alcapa mikrolemez extrúziója, Vulkánok a karszt környékén, A karszt domborzatának letarolása, A karszt kiemelkedése, A térség süllyedése és a kavicslerakódás, A Sajó medrének áthelyezkedése, Negyedidőszaki változások a barlangokban.* A felsorolásból is kitűnik, hogy észak-magyarországi karsztvidékeinkkel szomszédos Gömör-Tornai-karszt kialakulásának fejlődéstörténetét Szerző a késő-permi Godwana szuperkontinens északnyugati irányú eltolódásától a Tethys óceáni kéreg ferde szubdukciójától követi végig a tengeri üledék felhalmozódáson keresztül, a mészkő diagenézisén majd metamorfózisán át az első kréta időszaki karsztosodásig, majd az afrikai kontinens mozgását követő, mai hegyvidék származékok északi eltolódásáig. Hazai szerzőkre is hivatkozva állapítja meg e későbbi karsztos területek jelenlegi helyére tolódásának miocénen

belüli időszakát. Még a szlovák területen is jelentős Darnó-vonal menti feltolódásokat követő blokkos kiemelkedéseket, süllyedéseket az izosztatikussal egyensúlyra törekvéssel magyarázza. A kiemelkedések utolsó fázisában a pliocén végén kezdődik a szlovák és magyar karsztos területek nagy barlangjainak és felszíni jelenségeinek kialakulása. Részletesen tárgyalja a negyedidőszaki eróziós bevágódásokat követő karsztosodási szintek, teraszok fejlődéstörténetét. A mintegy 550 tételes irodalomjegyzék számtalan magyar szerzőt is tartalmaz, így már önmagában ezt is ajánlhatjuk hazai kutatóinknak. Remélhetőleg e remek művű munka könyvtárainkban megtalálható, illetve Szerzón keresztül beszerezhető.

SZLABÓCZKY Pál

JÁNOSI Csaba, BERSZÁN József, PÉTER Éva, SZAKÁLL Sándor és KRISTÁLY Ferenc: Székelyföld borvizei

A Földtani Közlöny olvasói előtt sem ismeretlen a 2005-ben napvilágot látott *Székelyföldi fürdők, gyógyhelyek* című könyv, a Csíki Természetjáró és Természetvédő Egyesület, valamint a Polgár-Társ Alapítvány gondozásában. Azóta e hiánypótló könyv elfogyott és ezt 2009-ben a *Székelyföld borvizei* című kötet követte. Ezúttal a szerzők, korábbi művükhöz méltóan, számba veszik a még fellelhető forrásokat a történelmi székely székek — Udvarhelyszék, Gyergyószék, Csíkszék, Kászonszék, Sepsiszék, Kézdiszék és Orbaiszék — települései szerint. Egy-egy kis térképvázlat segíti a forrásokat felkeresni vágyó geológust, illetve turistát, de a könnyebb kezelhetőség kedvéért, szerintem vigyük magunkkal a *Székelyföldi fürdők, gyógyhelyek* című könyvet is, mert ott a térképek beszédesebbek. Ha így sem találunk meg a keresett forrást, akkor a *Székelyföld gyógyfürdői és borvíztelepei* térképpel bizonyára sikerrel járunk.

BÁNYAI János találóan állítja, hogy „ha Finnországot az ezer tavak országának nevezik, akkor Székelyföldet joggal tartjuk az ezer források, borvízforrások vidékének”. Aki e vidék felfedezésére indul, az nem hagyhatja otthon a *Székelyföld borvizei* című kötetet, amely a Kelemen–Görgény–Hargita vulkáni vonulat mofetta övében feltörő szénsavas (székelyesen borvíz), büdösvíz és sósvíz forrásokat ismerteti.

A könyv négy fejezete tagolódik:

A *Székelyföld borvizei* fejezet — a borvizek hazája több mint 150 településének a forrásait veszi számba és ismerteti vegyi összetételét, valamint a hozzájuk fűződő népi hagyományokat. A szerzők miután ismertetik a borvíz fogalmát, a forrásokat. A források felkutatását térképvázlatok segítik.

A második fejezetben *Székelyföld palackozott ásványvizeinek* a leltárát találja az olvasó, de képet kap a korabeli palackozási és szállítási módokról is. Az 1729–2010-es időszakot felölelő fejezetben 40 településről forgalomba került palackozott borvizet ismeretnek a szerzők.

A *székelyföldi ásványvizek lerakódásainak ásványi kiválásai* című fejezetben igen érdekes, eddig a térségben ismeretlen ásványokat írnak le, de — természetesen — tárgyalják az eddig ismereteket is.

Az utolsó, *A Székelyföldön palackozott ásványvizek címkéinek reklámgrafikai fejlődéstörténete* című fejezetben a sepsiszentgyörgyi Útó Gusztáv grafikus számba veszi a fennmaradt borvíz-címkéket. A szerző romantikus, klasszicista, szecessziós, modern konstruktivista, szürrealista, szocialista realista és posztmodern stílusú címkéket ír le igen aprólékosan.

A könyvet rendelésre be lehet szerezni a szerzőknél.

UNGER Zoltán